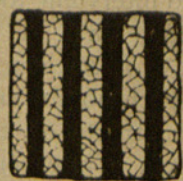

METRALLA

Surt el divendres

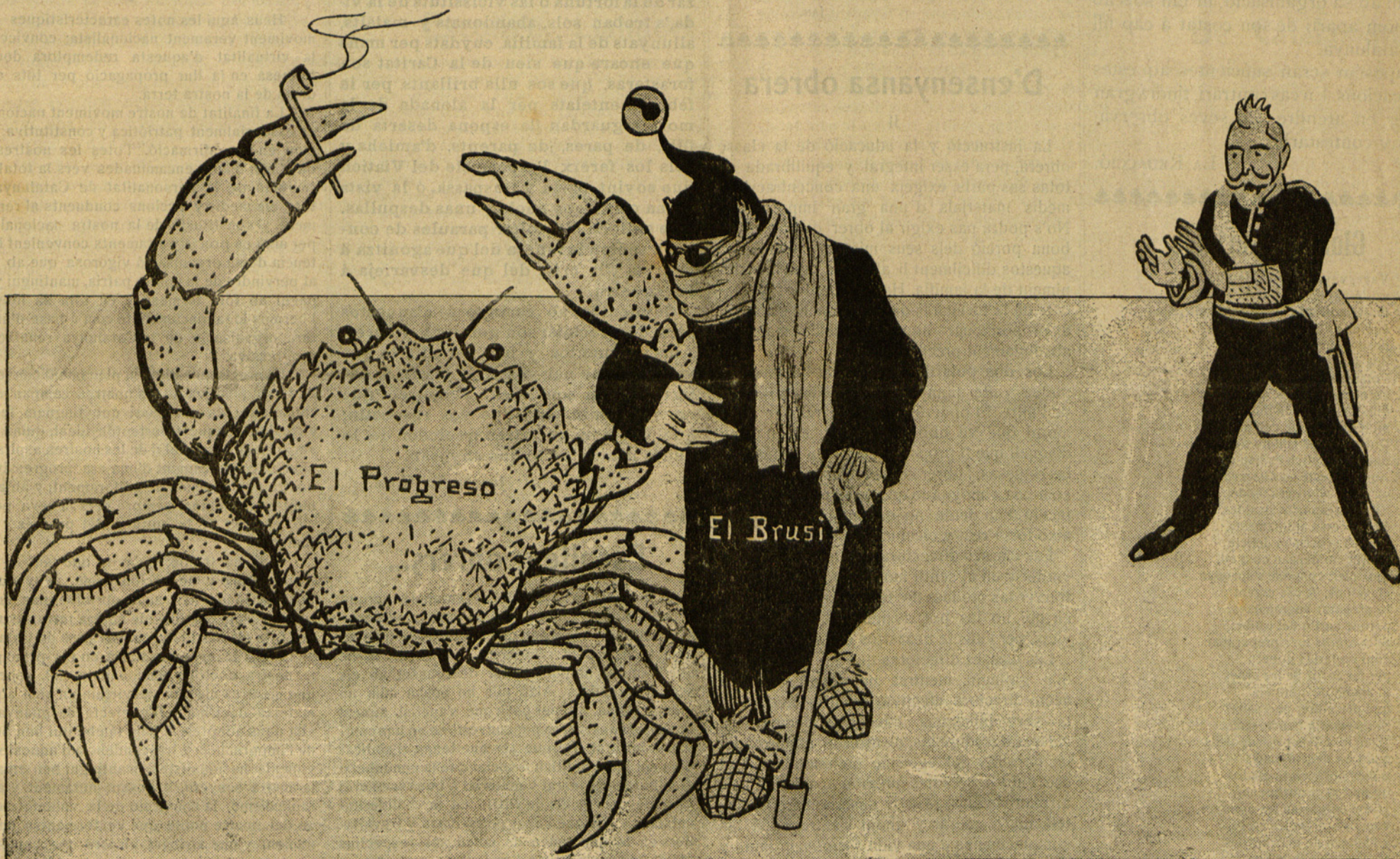

Portaferrixa, 28, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en materies relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

DELS TREBALLS PUBLICATS EN SERÁN ÚNICAMENT RESPONSABLES ELS SEUS AUTORS

Solidaritat anticatalana

«El Progreso» (?): —Hay que combatir á Solidaridad Catalana por inmoral y reaccionaria.
El «Brusi»: —Si, estimado correligionari, del contrari la religió y las... garrofas perillan.
En Maura: —Bravo, amigos! Luchad unidos, y que el fondo de los reptiles os inspire.

ACLARIMHO

Un senyor que no coneixém y quin nom correspon a las iniciales N. S. T. ens ha enviat una atentíssima carta felicitantnos per la publicació de METRALLA y fentnos una pila de reflexions que nosaltres agraíem moltíssim.

Pero entre les diverses coses de que parla'ns pregunta com te plausible explicació la nostra adhesió a la «Unió Catalanista» creient el Sr. N. S. T. que no es aquest el lloch a que devia ingressar METRALLA per tractarse d'un setmanari tan democràtic, tan radical com el que vostés publican.

Aixó'ns diu nostre estimat comunicant y nosaltres no volem negarli una explicació que, al satisfer la seva curiositat, serveixi, també, pera demostrarli que precisament haviam d'ingressar a la «Unió» y no en cap altre agrupament nacionalista.

Va equivocat el Sr. N. S. T. quan, segurament ab una bona fe que som els primers en regoneixer, ens diu que un periòdic radical, democràtic com es METRALLA ha d'estar al costat d'aquellacoblament nacionalista que sia més marcadament democràtic.

Precisament nosaltres, els qui fem METRALLA ens havém adherit a la

«Unió» sense per aixó posarnos en pugna ab cap altre agrupament, perque entenem, Sr. N. S. T., que nostre lloch es allí perque en la «Unió» es ahont resideix, a nostre entendre, la vera democracia. Unes quantes explicacions pera aclarir ó explicar nostra opinió.

La democracia, l'esperit democràtic d'una colectivitat no consisteix, com sens dubte deu creure nostre comunicant, en les declaracions que la colectivitat fassi sino en sa manera d'obrar; es a dir que per nosaltres millor que parlar de democracia es practicarla, y aixó es lo que fa y ha vingut fent sem-

pre, desde sa fundació la «Unió Catalanista».

Creiem que'l Sr. N. S. T. opinará com nosaltres que la democracia consisteix en el govern del poble pel poble, principi actualment impracticable a Catalunya a causa de no ser la nostra Patria, degut al centralisme, mestressa de la seva administració. En aquest cas la democracia, sengons nostra humil opinió, ha de reflexarse en la organissació d'aquella colectivitat que, lluytant pera la reivindicació dels drets de Catalunya, no oblidí qu'es cosa de tots els catalans el procurar el recobrment d'aquestos drets. Y aixís tindrem que, si en els

pobles amos de sa administració, deuen haver d'intervenir tots els ciutadans en lo que afecta á la vida de la Patria, perque la Patria son tots els ciutadans, sense exclusió de un sol; així, també quan se tracta de conquerir aquestos drets han d'intervenirhi tots, perque del dret de tots se tracta. Y en tal cas será la mes democrática de todas las constitucions que pera dit fi lluytin, aquella que no sols no aparti de son costat cap ciutadà, sino que procuri atraurels pera ajuntarlos tots y ensenyarlos els grans principis del respecte mutual y l'esfors de cada hu pera bé de tots.

Vel-li aquí donchs, explicat, senyor N. S. T., lo perqué de la nostra adhesió. Desitjem unió pera que tots els catalans intervinguin, com es son dret y dever, en la reconstitució de Catalunya, y aquesta unió sols la veyem factible ab el democràtic procedir de la «Unió Catalanista», que vol la reconquesta dels drets del poble, pel mateix poble, sense que ni ab sa organissació, ni tan sols ab son nom aparti de son costat á cap fill de Catalunya.

Suposém serán suficientes aquestes explicacions. En cas contrari, tindrà gran plaher en atendre les seves observacions y contestarli

LA REDACCIÓ.

Glories mauristes

Vaya, vaya, senyor Maura, vosté val per president molt, molt més que tots els altres *habidos y por haber*, desde'l que cuida canaris fins al *digníssim* Moret. Potsé ho fá qu'ells no tenian els companys que te vosté que tots saben la doctrina molt mellor que cap mossén. Que s'en riu? Oh! no s'en rigui que lo que dich es ben cert. Aquí té vosté en *Lacerva* qu'es de ministres model. Ell empresona'ls alcaldes, ell processa ajuntaments, tot pe'l grosíssim delict de que no pensan com ell. Està clar; com que s'apropan eleccions, es cas urgent lo preparar engranatges, perque surtin del tot be: Si'ls *tupins* no's preparaban com ho faria'l govern per fer sortir de les urnes al aixam de conilletes que per viurer necessita? Si qu'estaria ben fresch!... ¿Qué fora dels pressupostos, qué fora dels aranzels y dels mil y un tinglados de pelá al contribuent? ¿Com cobrarien les nómines, com cobrarien les creus y l'aplech de martingales ab que solen lluhí'l pel? Es precis, es necessari procurar surtin elets els conills de guix, mal pesi qué diré? al mateix infern, encare que per lograho s'enfonzi lo mon enter y s'escruxeixin les bruixes y's fassan mil atropells. Primer la *patria*, ¡caramba! lo demés no importa rés. Y qui posi cap obstacle en el plàn que té'l govern se'l processa ó empresona; aixís sabrá lo bó qu'es no seguir ratlla per ratlla lo que vol el president. Visca la sinceritat, visca la manya y tupé y visca la gran *quijada* del successor d'en Moret. ¿Qué importa veurer alcaldes entre civils, pel carré com si fossin *quinzenaires*, rebenta-pisos ó gent que tenen per tota industria lo robar á tort y á dret? Ja ho diu l'adagi, qui mana, podrá ferho malament, pró mana, qui s'hi oposi podrá sortine ab un trench.

L'alcalde de Villanueva n'es una proba patent, son tocayo d'Almeria encare li cóu jja ho crech! en el poble de Serantes alcalde y ajuntament han rebut la visiteta del delegat del Govern, y no vull citar més cassos perqu'es picá en ferro fret, sapiguent com sap tothom la contesta que sol fer el qui per desgracia nostra té les rendes del Govern. *Oh! más hicisteis vosotros*, sol contestá el President si li fan algun reparo en procedir tan funest; mes aixó qu'entre'ls del *turno* tinga molts ribets de cert, per abono d'aytals mals no es per mi cap argumet, y devant de tanta infamia de tant cinisme y tupé no puch menos d'exclamarme: Oh, Senyor, Senyor, baixéu, si decás no teniu feyna, y emporteusen'hont vulgáu á aquets *padres* de la patria que la deshonren vilment. Vos donaré generosos atentes y grans mercés y si voleu cobrar torna pe'l gran favor que'ns faréu hi posaréu l'*Alejandro* que ¡carám! prou fá bon pès.

JAN.

D'ensenyansa obrera

II

La instrucció y la educació de la classe obrera, pera esser integral y equilibrada en todas sas parts, exigeix una concentració de medis materials d'una gran importancia. No's podrá pas exigir al obrer qu'hi esmersi bona porció dels seus migrats cabals quan aquestos difícilment li abastan pera'l sosteniment de la familia. Han d'esser los favorecuts de la fortuna'ls que dignament s'afanyin á proporcionar aquestos medis materials absolutament precisos.

Los dos pols de la societat humana no poden viure allunyats y desentenentse l'un de l'altre. El poderós no ha de refusar lo be moral que ve obligat á practicar en profit d'aquell que li proporciona lo seu benestar y las riquesas; l'obrer no deu refusar ab altivesa com una almoyna lo que no es més que satisfacció d'un deute no estipulat, més no per aixó forsa real y efectiu.

Las classes directores ho han d'esser de veritat y en el sentit moral, no en el sentit de treurer las modas, de fer neixer necessitats en qui no las pot sostenir y d'encomanar vicis, per l'afecte desastrós de l'exemple.

Las classes directoras que no se'n diguin ni'n gallegin, mentres no devallin á una acció directora efectiva, mentres neguin la seva influencia educativa demunt las classes desvalgudas, mentres no enderroquin las barreras del egoisme qu'han aixecat al seu entorn creantse un món apart ahont no arriban las classes de la miseria material, intelectual y moral y ahont s'entregan á las complacencias d'una vida *socialment* inútil y més qu'inútil, puig qu'ab la societat no's desenrotlla en condicions de correspondencia y d'equilibri, de serveys y afectes. Quant més un ne treu de la societat, major es son deute; quant més s'hi han trovat en ella los medis d'acreixer la fortuna y d'aixecarse á un major benestar, més grossa es la obligació de retornarli en una forma positiva aquestos medis que puguin contribuir al redressament moral y material dels demés individus.

Com deya l'altre dia, tot contracte de treball fet en el món social, no ho es un contracte bi-lateral; entre'ls contractants hi ha la societat; es una tercera persona que sempre hi es present y qu'es superior y te imperi demunt d'abdós contractants. Y ab la mateixa autoritat ab que exigeix al patró *conservi* y millori'l cos de l'obrer, pot exigirli també que *conservi* y perfeccioni l'esperit de l'obrer, pera lo cual á la societat se liofereixen arguments de major válua y de major noblesa.

Al costat del taller ahont s'emplean las facultats de l'obrer, ha d'haberhi l'escola, el gignás, la biblioteca, lo lloch d'esbarjo, de cultura y de tracte natural, hont las facultats

trovin lo seu puliment, los cossos recobrin fortaleza, la pensa entri activament en un comers d'ideas y'l sentiment s'amorseixi ab lo contacte d'afectes dels que'n viu sistemática y fatalment allunyat.

Si aixó's fes y en aquest sentit hi hem de posar tots los nostres afans y tots los nostres sentits, los que'ns dolem de veure l'Humanitat partida en dos móns que no s'estiman y que fins se desconeixen, si en lo pensament dels favorecuts per la fortuna sapiguessim despertarhi forta y vibranta la conciencia dels seus debers socials, fins nosaltres mateixos restariam sorpresos, ab tot y presumirlos, los resultats d'aytal cambi.

Y es que'l món está regit per una forsa de llógica abrumadora; res en la societat existeix perqué sí, pel cego poder d'un etzar; tot trova en la realitat de la vida la seva rahó d'esser. Penseuhi, *reys de la terra*. Vosaltres los *patrons* ¿cumpliu debers de *pares*?

G. ESTRANY.

Los metjes catalanistas que *exerceixen* en los Hospitals y altres casas de Beneficencia, s'han de fer lo carrech que no visiten «cassos» sino que visitan semblants seus que pel naixement, l'etzar de la fortuna ó las vicissituds de la vida, s troban sols, abandonats y malalts, allunyats de la familia, cuydats per mans que encare que sien de la Caritat son forasteras, que sos ulls brillants per la febre ó entelats per la alenada de la mort esguardan [la espona deserta de fills, de pares, de parents, d'amichs y sols los fereix l'espectacle del Viatic que sovint passa y traspasa, ó la vista d'una caixa que enclou unas despullas. Que enlloch d'escoltar paraules de conhort, senten la ranera del que agonitza á la dreta y'ls crits del que desvarieja á la esquerra.

Cuydeulos ab carinyo á n'aquestos sers desgraciats: son germans vostres. Amanyagueulos y feu per ells lo que voldriau que per vosaltres fessin si estiguessiu en son lloch. Procureu que no vos temin, sino que vos respectin; que vegin en vosaltres quelcom de lo que'ls manca, de lo que anyoran.

JOSEPH M.ª ROCA.

Escolteu, obrers...

Els qu'ataquen la «Solidaritat catalana» perque veuen en ella la destrucció de la seva personalitat política y la pérdua de l'adoració de qu'eran objecte, usen com rahó més convincent, la de que'ls obrers no poden anar de braset ab els seus explotadors. Aixó ells ho posan com un gran aksioma, pró per poch que s'analisi, aquest *axioma* cau á trossos per convertirse en una completa falsetat. Perque ¿es que tenen d'abdicar d'un sol ideal polític ó social que'ls conduheixi al millorament moral y material á que tenen dret tots els obrers, els qu'entrin en la «Solidaritat catalana»? ¿Es que l'anar junts *amos* y treballadors en lo que tenen de comú sos respectius ideals, tenen els últims d'assimilarse en un tot las ideas dels primers? No, no, de cap manera. Els obrers han de redimirse forsosament del jou á que'ls ha junyit la societat, pró no deuen fiarse de falsos *redemptors* sino que cada obrer te d'esser qui propiament se redimeixi. Els obrers han de procurar d'una manera decidida la seva llibertat individual, pró han d'entendre que no gaudirán d'aquesta llibertat entretant que resti en l'esclavitud la colectivitat de la qual ells formin part. May els obrers serán lliures en cap gran Estat artificialment compost quina única rahó es la rahó de la forsa bruta.

La corrent actual dels pobles es, com diu en Kropotkine «la destrucció d'aquest poder (el dels vells Estats) que sols serveix pera cohibirlos. L'autonomia de las regions, dels municipis, l'associació entre sí dels grupos obrers, supressió de poders qu'imposin», etc. «Aquesta es—diu—la fase histórica en qu'entrem y res pot impedir la seva realissació.» Donchs si aquesta es la corrent dels pobles ¿perqué no ha de seguir-la'l poble català? ¿Es que'l proletariat de Catalunya es troba en diferentas, en més bonas condicions que'l dels altres pobles? ¿es que sobre d'ell no pesa feixugament l'imposició d'una lley que posa per demunt de nostres judicis á ciertas institucions? Donchs si aixó es vritat ¿perque no

llibertar á Catalunya pera llibertarnos després cada un de nosaltres? La llibertat ha d'obtenirse al meu entendre, per medi d'una serie de simplifications en els organismes del Estat. Deslliurar, donchs, las patrias naturals es el primer pas pera, arribar á la llibertat del individu y un dels passos més decisius pera assolir la somniada Federació Universal.

Imaginem todas las patrias naturals del món completament lliures, sense supremacias d'unas sobre d'altras, organissadas todas ellas segons el seu modo d'esser, segons las sevas necessitats, y sense que fer treballar gaire'l pensament, veureu possible una lliure federació de todas ellas. Pró tenim d'entendre també, qu'aquesta federació no será possible perque no será possible deslliurar las patrias naturals si l'acció pera conseguirho no es obra de todas las classes socials del poble. Per lo tant vos trobeu en que no es solsament un dret el que teniu d'entrarhi dintre de la «Solidaritat catalana», sino que's un manament de vostre propi interés.

Aquesta es la meua opinió, l'opinió d'un company vostre que sent com vosaltres mateixos, la necessitat d'una més perfecta organissació social.

R. V. C.

Febrer 1907.

Convicció y fermesa

Heus aquí les notes característiques de tot moviment verament nacionalista; convicció en la virtualitat d'aquesta redemptora doctrina; fermesa en la llur propagació per tots els indrets de la nostra terra.

La finalitat de nostre moviment nacionalista es essencialment patriótica y constitutiva; s'enclou en una afirmació. Totes les nostres tasques han d'anar encaminades vers la total reintegració de la personalitat de Catalunya, per tots els medis y accions conduents al renaiement y constitució de la nostra nacionalitat; y per aixó es precis y altaments convenient l'existencia d'una organissació vigorosa que ab mires al pervindre de la nostra patria, mantingui y propaui ab tota fermesa y en tota sa integritat l'hermós ideal nacionalista com á base d'una futura organissació de la Catalunya renaixenta y progressiva.

Es precis qu'estiguem plenament convensuts de força positiva de les nostres campanyes nacionalistes; es necessari que tinguem fe en la virtualitat d'aquest portentós ideal, quina realissació ha de ser no el fi de les nostres aspiracions sino el començament d'una era progressiva del nostre poble ansiós de millorament; y ab afans nobles de caminar sempre vers la seva perfecció, en ares de la cultura, del progrés y de la justicia.

Mes cal també, qu'avuy que tant se parla d'autonomia y de nacionalisme, avuy que les nostres idees han anat obrintse pas entre'ls rengles dels bos fills de nostra terra, avuy que per tots els indrets y comarcades de Catalunya es te una fe esperançadora en els principis de la nostra doctrina nacionalista; cal, repeteixo, que mentres els uns desvirtuin un xich aquesta mateixa doctrina á fi y efecte de guanyar per ella nous adeptes, hi hagi també qui ben posseit de l'impornancia y transcendencia d'aquestos moviments nacionalistes, mantingui ben enlaira la nostra senyera, esposant netament y ab tot radicalisme, la convicció de la voluntat sobirana del nostre poble que ve formantse paulatinament y que arribará un jorn que imposantse per sobre petiteses y vencent tots els obstacles exigirá el reconeixement de la nostra personalitat, com á primer pas per una nova vida colectiva, rublerta d'encoratjament y embaumada per les flaires sanitoses de nostre propi terror.

Cal tenir en compte que les nostres ansies patriótiques y els nostres principis nacionalistes no han d'encaminarnos solament á una acció política immediata, sino qu'havem de dirigir nostres passos vers la dignificació d'aquesta terra, vers la caracterissació de totes ses funcions y activitats socials, y per últim, vers la constitució d'una Catalunya nova, honrada, progressiva, oberta á totes les idees llealment professades, fonamentada en els principis democràtics ja tradicionals en aquesta terra, y ab ansies d'un constant perfeccionament y ab desitjos de realisar un nou ideal, lluitant constantment per la llur consecució.

Crech fermament que'ls vers nacionalistes no devem oblidar may aquesta hermosa y enlairada finalitat y vers ella havem d'anar sens defalliments, ab tota serenitat, ben convensuts d'arribar al terme de la jornada y ben disposats á contribuir ab totes nostres forces á formar aquella voluntat de que parlava, engendradora de la nostra vida futura.

E. VIDAL y RIBA

Catalanisme y qüestió social

Al amich y company en catalanisme En Joseph Maria Viladot.

Ja que tant predilecta afició heu demostret sempre en tractar qüestions d'ordre social, avuy donchs, al recordar converses tingudes, profitoses sempre, tant per l'idea que en lo polítich professem, com per lo que en lo social se relaciona, m'ha vingut be en fer corre la ploma pera parlarne, encare que no sigui ab l'amplitut que's mereix, una tan transcendental com palpitant qüestió, y endressarvos la lletra, com si fos ella el fruit d'una de tantes converses sostingudes en les reunions, quasi familiars, de nostra entitat nacionalista.

Dech haver de manifestarvos que jo no se encare, malgrat certes declaracions, qu'es lo que pensa, referent a la qüestió social, el catalanisme; jo no se quines orientacions pren la nostre idea, en tot lo que sigui seguir el curs vital del moviment més transcendental que fa moure a totes les colectivitats, qu'en un conjunt, formen la massa humana.

En totes les manifestacions de la vida colectiva catalana, quan se tracta de defensar aquells principis que l'integren, jo he sentit sempre que's diu, que's obrers, son un component de la vida nacional del nostre poble, y que's fa precis y indispensable, que's coordinin orientacions, de l'una y l'altra idea en la manifestació colectiva, y que s'assentin ben be's principis, en tot lo que's refereix al ordre polítich del catalanisme, perque no sigui una nebulositat, aquellà cosa qu'es l'afirmació de l'idea.

Jo, com a obrer y catalanista, tinc un criteri particularment format, de la qüestió social y l catalanisme, y en conseqüència, de totes aquelles idees, que en poch o en molt, assenten un principi d'ordre polítich. A mi, encare que l'amor a l'idea qu'ha de fer de la nostre Catalunya un cos social viable y respectuós a la vegada, fassi qu'ocupi en mon cor un lloch ben predilecte, no ha pogut may privarme, d'aquell raciocini, qu'ab recta consciencia m'pugui fer jutjar, que entre els dos ordres polítich y social, s'hi estableix una veritable diferencia de fondo sustancial, que fa que l'home judiqui, que dels factors principalissims de la vida, un n'hi ha entre ells, que no pot sustreure's per esser capitalissim y indispensable, y que sols en l'ordre social pot resoldre's, considerant, en moments transcendents y práctichs, que l'ordre polítich, es la negació que paralisa l'energia propulsora que fa moure's organismes de totes les coses que son la vida, y que com a tals, estant supeditats a la acció comú beneficiosa sempre al home.

Com a obrer, quan en eix terreny'm manifesto, dech haver de parlar y obrar, d'una manera que n'diriem crua, manifestant, que no sempre l'idea d'ordre polítich que professo está en lo segur, apesar d'una voluntat digníssima al fer declaracions d'ordre social, qu'aquestes declaracions, si no's fan acompanyades d'aquell radicalisme que porta en sí l'afirmació de la seva forsa positiva y beneficiosa sempre, es fer feyna veritablement esteril, que cau en lo ridicul, que les forses constructores dels organismes nascuts entre les propulsions del capital y el treball, son antagònichs sempre, y en conseqüència, es indispensable qu'al fer afirmacions siguin concretes, despullades de convencionalismes, que son, moltes vegades, l'afirmació de la hipocresia.

Crech donchs com a cosa positiva, que quan els obrers se manifesten com a tals, deuen considerar, que l'ordre polítich, es cosa insustancial qu'estorba, y sols deuen mirar llavors, portats si's vol, per un interressat egoisme, quins beneficis pot aportar-lo'shi la finalitat de la lluyta, y que may, tal com jo entench eix ordre de coses, deuen els obrers recordar l'idea que en lo polítich professan, perque seria un destorb principalissim, pera lograr aquell poch o molt, que en un tot, es la emancipació del proletariet. L'ordre social no admet atenuants ni formes mitges, que en son principi y fi, es radical sempre perque en el mon sols hi ha dos components, explotats y explotadors, y mentres aquets antagònichs subsisteixin, l'ordre po-

lítich será una distracció, un passatemp en la vida dels homes, mentres que l'ordre social, será la forsa, la energia que impulsa al individu dintre la colectivitat organitzadora en contraposició sempre, al establiment de classes, com a privilegi irracional en la gran familia humana, y será sempre l'afirmació lògica d'aquella lluyta esdevinguda per la forsa de les conviccions fundamentals del home, com a ser lliure; la rahó més gran que pot presentarse entre's problemes qu'en el sí de la humanitat se presenten a resoldre.

Així es de la manera que jo entench l'ordre social, com a obrer, encare que catalanista.

Sigui donchs eix mon criteri, com a contesta a les indicacions que m'han fet algun cop, en que, com a obrer que soch en el camp catalanista, digués quelcom de la qüestió social, ja qu'avuy es cosa qu'está en l'ordre més vital de les idees. Y per termenar avuy, perque penso ocupar-me de les qüestions socials alguna altre vegada, sols diré que crech, qu'en el camp catalanista, hi manca fermesa per exposar conceptes qu'entren en l'ordre de l'idea, que'l dia que eixa fermesa existeixi, altres serán les apreciacions que's formarán, al jutjar el catalanisme.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ.

Escolteu, Llangort

No fa gayres dies vos deya que sempre seréu un idealista carregat de bona fé, y us ho deya ab motiu del article que vareu volguer publicar la setmana passada, titulat *Escolti Sr. Lerroux*.

No es la primera vegada que vos heu dirigit a En Lerroux demanantli que vostregui de dubte y, ab tot y no rebré may la més mínima resposta, vos encare seguiu creyent que d'un home que no té res de demòcrata, de republicà ni de res que sia progresiu, podeu esperar-ne la aclaració de vostres dubtes.

Si cada vegada qu'heu agafat la ploma pera dir-vos al home que en lloch de dignificar al obrer ha procurat degradarlo fentlo anar com ser sense civilització cridant, esvalotant y faltant a tot respecte pels carrers; si cada vegada que us heu dirigit a ell ha-guessiu tingut present lo que jo, que'l coneix de més antich que vos, vos he dit alguna vegada, no hauriau empleat el temps tan malament.

¿Que potser no us recordeu de que encare estich esperant poguer parlar ab ell al Hotel Condal, ahont posava?

¿Que no recordeu el compromís que devant del poble va contreure, a Sant Martí de Provensals, d'entrevistarse ab mi pera discutir particularment de catalanisme?

¿Que no sabeu les hores que vaig emplear en va anant a la fonda que s'hostatjava, sense conseguir trovarli may ab tot y haver-se fixat dia y hora?

¿Que no sabeu que no trovantlo al Hotel Condal vaig anar al Café Espanyol pera veure si allí conseguia parlarli sense que tampoch pogués realitzar mon objecte perque era MENTIDA que cada dia anés a pendre café a dit establiment com ell havia assegurat al dir-me que si no'l trobava a la fonda'l trobaria al esmentat café?

¿Que no ho sabeu que a la cantonada del carrer de la Rambla va dir-me que's catalanistas teniam tota la rahó pero que ell no podia dirho?

¿Que no recordeu qu'al *apretario* jo pera entaular discussió allavors mateix, va procurá escabullirse y va donar per escusa qu'anava molt depressa perque havia d'anar a la sucursal de telégrafos de la plassa del teatre?

No us feya tan flach de memoria y creya que vostra bona fé tenia un limit. Si fins avuy heu buscat una resposta que no ha vingut lo mellor es que vos convenceu de una vegada que res ne traureu perque es picar en ferro fret.

Deixeu tranquil·lament al millor parroquí del Hotel Suis, fer el joch de la monarquia y si alguna volta dubteu encare, gireu vostres ulls vers les runes de les societats obreres de resistència.

No, no la espereu una resposta. Aixó vos aconsello en be vostre y, guiat pel mateix sentiment y pera acabar vos recomano, bon amich, que no oblidéu que a voltes els que noblement donem la cara y esperem, en justa correspondència, noblesa en el procedir dels nostres enemics, quan menys ens ho pensém ens trovem algún dia al vespre, ab un carrer ab els fanals apagats y uns quants pinxos, sers indignes que per un grapat de metall cometen la cobardia de ferirnos a trahició, per la esquena, aprofitant la fosca ocasionada per ells mateixos apagant els fanals....

Aprenéu les ensenyances de la realitat y desenganyeu-vos d'una vegada.

De tot cor vos ho desitja vostre amich y company,

JOAN LLORENS.

La riquesa de Catalunya no ha estat may solument en sa marina ni en son comers, ni en sa agricultura, ni en ses agremiacions d'oficis, sino en lo que es més que tot aixó plegat: en son amor al treball. No pot ser pobre un poble que ha trovat per saludarse dues soles paraules: SALUT Y FEYNA.

JOSEPH FRANQUESA Y GOMIS.

Via fora, els vividors

Potser en cap mes poble de la terra, passa lo que passa a Catalunya per vergonya nostra; y sense'l potser se pot afirmar que no's trobaria un altre poble que sofrís tant resignadament com Catalunya sofreix, las injusticias, els atachs y els insults que's catalans sofrim per part d'uns intrusos que han pres aquesta terra com a camp d'operacions, ab los mateixos nobles fins ab que En Joan Portela immortalisá la *Sierra Morena*.

No'm refereixo als clàssichs empleats, casi tots forasters, que venen fent las nostras delicias desde temps immemorial. Aquestos, al cap y a la fi, posseixen una credencial y cobran nna nómima que legalisa en part la seva situació en aquesta terra.

Jo vull referirme a una pandilla de subjectes, els quins, potser de massa coneguts en sas respectivas regions, ens han caygut a nostra ciutat ab lo propòsit de regenerarnos ab procediments tant cafres, que fins el mateix Raisuli rebutjaria per indignes.

Observeu tots els esvalots y totas las coaccions que venen succehintse fa algun temps a Barcelona, y veureu qui son els caps de colla que's promouhen: l'un, gallego pretensions, que als quinze dias d'esser aquí, quant encare ha de preguntar als municipals per ahont se passa per anar a la Plassa de Sant Jaume, preten administrar (?) els interessos dels barcelonins, presentantse candidat a regidor; l'altre, un aragonés veterano desterrat de son poble; l'altre, un valencià posat a la vergonya pública a la ciutat del Turia; el de més enllá, un andalús perseguit per estafa y així successivament...

No han vingut en busca de treball y ab els respectes deguts als fills de nostra hospitalaria ciutat, sino al contrari, arribats aquí s'han cregut *amos y senyors*, insultant a tort y a dret els sentiments nostres, erigint en rahó suprema la pistola y el ganivet, insultant, desafiant y agredint a ciutadans que treballen (perque l'estiman) pel progrés moral y material del nostre poble.

Fins l'honra de nostras mares y de nostras dones ha sigut per ells profanada, la pau, la cultura de nostra ciutat per ells deshonorada, tocantne las consecuencias naturals el comers, l'industria y el treball.

¿Pero a n'ells que se'ls hi endona del progrés y prosperitat de Catalunya, si el seu fi es arruinarla, servint de colaboradores als que la voldrian sembrar de sal!

¿Per més sarcasme, disfressan els seus instints malvats, ab ropatjes democrátichs y regeneradors! ¡quin cinisme! Vinguts la majoria d'ells de terres tristes, ahont encare el feudalisme impera, ahont l'obrer es explotat per quatre senyors *amos de provincias* enteras, ahont el caciquisme está més arrelat que enlloch, deixant abandonada la seva terra en mans de tots els paràsits y de totas las explotacions, impotents per regenerar a casa seva l'abandonan y se'n venen a volguer regenerarnos als barcelonins que per res els necessitem, perque ab nostre propi es-fors ens hem emancipat del caciquisme y'ns havem creat una civilització que ell's haurian d'envejar pera la seva respectiva regió si la estimessin.

Ab els ulls espurnejants de rabia hem contemplat la silueta dels vapors abarroats d'emigrants, que s'en van enllá dels mars a buscar el pa que no troban en el sí de la seva patria natural, y allavors ens hem preguntat, ¿qué hi fan aquí els *redemptors andalusos*, gallegos y castellans? ¿perque no van a las sevas terras a aixecar una creuhada contra els feudals que'ls dominan, evitant que las familias obreras hagin d'emigrar per gana sent aixís, que las terras nadiuas son fertils per naturalesa y no obstant molts d'ellas restan verges?

¿Y els que no senten amor, ni lluytan per evitar aquestas vergonyas que's desenrotllan a casa seva, a las sevas regions, als seus pobles, voleu que sentin amor y lluytin de bona fé per la prosperitat de Catalunya?

No'ls creguem catalans, en primer lloch perque la democracia, els avensos, ó civilisació qu'ells predican, els catalans ja la tenim oblidada per reaccionaria. Son ells que aquí'n poden aprendre d'aquestas cosas. Y además las sevas intencions y els seus propòsits es veu clar que son com las intencions y els propòsits que guaiavan a n'aquells empleats que arruinats un dia y tips de recullir puntas de cigarro ab *pose académica* per la Porta del Sol, els enviavan a las colonias a *referse*.

Son aucellots de pas, aventurers de la política, que'ns han caygut al demunt ab la sana intenció de viure ab l'esquena dreta ab els interessos dels barcelonins, aprofitantse de la bona fé de una bona part del prolerariat perque els enlayri.

Y aixó per dignitat, per vergonya, se ha de acabar y se acabarà quan tots els catalans estimin la seva dignitat de catalans No vulguem per

més temps esser la riota y el menyspreu del mon; per indiferencia que sembla cobardia, aquesta taifa sura y crida. En el voler dels catalans está l'acabarho per sempre.

Si no ho fem no'ns queixem perque no hi tindrem dret y quan aném pel mon civilisat, no diguém que som catalans al menys, perque ab mirada de llástima y de fástich dirán,—sou fills de un poble un dia celós de sos drets y valent per defensarlos, mes avuy sou un poble de cobarts sense dignitat.—

PELEGRI LLANGORT.

Tristesa y congoixa fa naixer en los honrats cors l'espectacle de tantas nacions a las que'l militarisme com lo voltor d'En Prometeu rosega las entranyas. Aqueixos exércits permanents, enormes cranchs, insaciables pops que xuclan la rassa y la vida dels Estats, arrencant los millors brassos a l'agricultura y a la industria, absorvint pera llur manteniment lo més sanejat dels pressupostos y convertintse massas voltas en verdaders arbitres del govern, no «exércits permanents» si no «esclavitud permanent» deurien dirse....

ANTONI SUÑOL.

De Catalanisme

Part de les aspiracions del Catalanisme han cristallissat en Solidaritat Catalana ab complicitat unanimitat dels diferents organismes que l'integren. Y l'assoliment d'aquest triomf, potser el més gran del Catalanisme, qu'hauria sigut impossible pera cap partit polítich, ha sigut pel Catalanisme conseqüència natural de l'amplitud de les seves doctrines totes sentiment.

En aquesta amplitud y en aquest sentiment están tot el secret d'aquest triomf. En l'humanitat l'ideal de Patria es perdurable y incommovible; part integrant de la mateixa ànima, neix, se desenrotlla, y floreix esplendorosament com els altres sentiments d'ordre superior. Es un sentiment tot amor, perque porta en son sí la conjunció de tots els amors que l'humanitat sent en lo més íntim, y els simbolisa en un sol immensament gran, enlayrat.

Y el Catalanisme al reflexar tot aquest amor ab un'ansia d'ideal, de personalitat, de dignificació, d'enaltiment, de la *cosa* volguda, ha assolit lo que per rahó de grandiositat no podia cabre en els estrets motllos de cap partit polítich. Ha sabut despertar en els cors, distanciat per petiteses de forma, les mateixes aspiracions y idéntichs desitjos pera una finalitat més gran, més suprema y per tots igualment sentida; es la finalitat de tot un poble, de tota una rassa, que reclama'l lloch de personalitat que li pertoca entre's pobles ab caracters propis, ab idioma propi, ab vida propia.

Y es per aixó, també, qu'en el triomf d'aquesta aspiració suprema tan fonament sentida, d'aquest ideal, essencia de l'anima de tot un poble, poden concebirshi altres y més belles esperances que'n les d'un demà triumfant d'una determinada acció política. Y es perque'ls fonaments son fermes, sólits, la lleuor es arrelada en lo més fons de les mateixes ànimes; es perque a diferencia d'una llei científica, d'una teoria filosófica, ó d'un ideal polítich, subjectes a les variacions del temps y de l'avens, l'amor a la terra, immutable com la mateixa Naturalesa, ho involucra tot y perdura y perdurará eternament; es perque, es sentiment de propia dignitat, de noble orgull de personalitat, es institut de Vida.

Y el Catalanisme al aportar aquest valió element de forsa, ho ha fet ab criteri enlayrat, amplíssim, ab criteri de veritable moviment modern ben identificat ab el sentit de realitat, y susceptible d'orientarse vers l'ideal polítich més adelantat y progressiu.

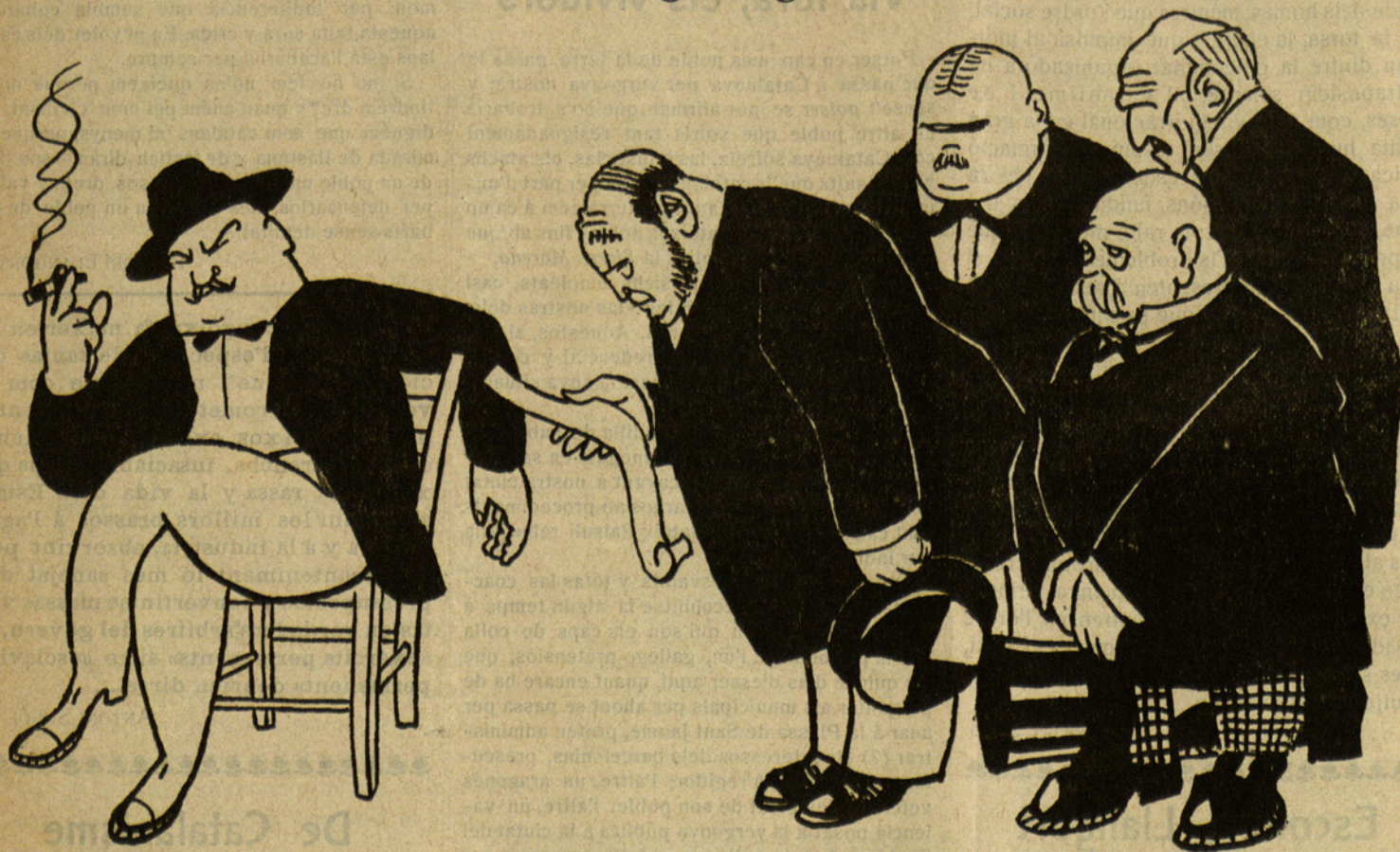
CASSIMIR GIRALT.

ES INÚTIL

El senyor Urzaiz está a punt de un fer viatge a Barcelona. Un viatge d'un polítich, ha sigut sempre per nosaltres cosa fatídica. De la meseta central no'ns envian altra cosa que mals de cap. Aquella gent, els polítichs, son una mala herba que's fa precis arrencar quan pretén posar arrels, ne tenim forta experiència, motius ens sobren per desconfiar sempre, de tot lo que vulguin fer pel be de la nostra terra. Vindrà'l senyor Urzaiz, si'n Maura així s'ho proposa, y atenenste sempre a la mateixa finalitat, el seu viatge será exclusi-

La Burgesia agrahida

¡Oh, gran senyor! rebeu el nostre homenatge d'agrahiment, perquè gracias á vos, las societats de resistencia un día temibles, ens deixan fer avuy tranquilament la digestió.

vament en procurar desvirtuar eixa corrent d'amor á l'autonomia, qu'avuy es l'ideal suprem de tots els catalans que s'honren sentho.

Segons diuen, vindrà á organitzar el partit conservador, això es, á crear un organisme burocràtic y caciquista, y vindrà á intentarho, sense pensar qu'aquí, tots els vells partits polítics, han caigut esbossinats per la forsa suprema de les noves idees, y que res podran lograr, perquè aquí's pensa y s'obra á la moderna, y que tothom fa via pel camí del progrés y la cultura, qu'es del modo en que més s'edintifique'l nostre poble. No cal que's cansi el senyor Urzaiz; á Barcelona sabem lo que'ns convé, sabem, que'l benestar d'un poble s'adquireix á impulsos nascuts de les propies energies, que ab gent política, no pot cercarshi alló que dona vida y garantisa la llibertat d'un poble. Que no's cansi'l senyor Urzaiz, que aquí ja som majors d'edat, per saber lo que'ns convé, y no haver de rebre concells y protecció dels *prohoms*, en quins estant confiats els destins d'un poble, que's mereix més recta administració y justicia.

Queno's cansidonchs el senyor Maura tampoch, qu'ab els seus maquiavélics procediments sols tira sempre á desvirtuar tot lo gran y noble que neix á impulsos de nostres propies forces; que ja n'estem cansats dels procediments polítics, y allissonats, hem reconegut ja fa molt temps, que tota cosa bona y profitosa per Catalunya, ha de ser obra de nosaltres mateixos.

Ja ho sab donchs el senyor Maura; cal que s'hi pensi el senyor Urzaiz.

BATISTOL.

L'indiferencia

¡Que dolenta, es l'indiferencia! Si cada vegada que parlem amb un indiferent, ens femssim carrech de lo qu'es l'indiferencia, ben segü qu'empleariem la meitat de nostres forces, pera exterminarla.

¿Que es l'home indiferent? Es l'home que no pensa. ¿Com ha de pensar, si justament es indiferent perquè no pensa? Es l'home que no creu. ¿Com ha de creure si comensa per no pensar? Es l'home que per no treballar en profit d'els altres, deixa de treballar en be seu.

L'home indiferent, *pera nosaltres*, es l'home adormit, inútil, dolent. Sols sabem que viu, quan el sentim respirar. Si parla es perquè somnia.

L'home indiferent, *pera nosaltres* es l'home mort. Com que l'activitat es la vida, ell es un destorb pel progrés.

Compadim al indiferent. Si, compadimlo pero no'l deixem. Treballém pera despertar-lo. Ens ha de fer més llàstima l'indiferent, que no'l mateix enemic. De l'indiferent, com que's inactiu res d'ell podem esperar. De

l'enemic, com que treballa y pensa, á més de servir pera enfortir la nostre unió, podem esperar d'ell, qu'obri els ulls á la veritat y contar-lo entre nosaltres. Més val un augment de deu nombres, pera l'enemic, que un indiferent entre nosaltres. Vetaquí, un altre campanya á fer; acabá ab l'indiferencia. No volguém destorbs. L'home que no més vol drets y's desenten de devers, es un ser indigne. Dignifiquemlo.

J. PARDINAS

Metral·lades

Diumenge passat, una colla de *jóvenes revolucionarios* que venien de Masnou de fer de claca á un mitin anticlerical, es desfogaven dintre el cotxe del correu, cantant desde la Marsellesa fins la *Gatita blanca*, bo y intercalantshi crícs de *mueran los catalanistas*, y *viva Lerroux* y *viva la revolución*. Era un gust sentirlos com preparavan la revolució, que ara sí que no's farà esperar gaire, segons sentirem per boca d'un *correligionario* que'ls acompanyava.

Un senyor francès, preguntá á un amic nostre que s'hi trobava, s'hi eran cómicis que venien de fer *bolos*, quedant esmaperdut al enterarse que eran los *legítimos republicanos*, satèlites de Lerroux.

Francament, el senyor francès, en devia formar un galdós concepte de la coneixensa feta y podrá donarlos á conèixer á la vehina república.

A Gelida, diumenge tingué lloch la inaugurat de una entitat nacionalista que aixeca ardidament bandera en prò de l'autonomia de nostra terra.

Un baluart més á lluitar y que podrém comptar en les rengleres de la «Unió Catalanista», qui presidí l'acte solemne y entusiasta del *bateig*, patriòtic dels companys de Gelida.

Llegim en el campió sabadellench *Acció Catalana*, que un comerciant enviá un telegrama á un client seu que deya: «*Ultimado pedido. Digame si conviene palmita.*» El destinatari el rebé escrit en la següent forma: «*Ultimado pedido. Digame si le conviene familia.*»

Que no's queixi el comerciant. Pitjor quan no's reben ó be arriban al cap de set ó vuit dies.

Aquí ja hi estém acostumats. Pagar be y feina mal feta.

Verament astorats, llegim que serà un fet el monument que á Cádiz aixecarán an en Moret.

Si fossim encarregats de la construcció, per fonaments hi posaríem tots els restos de les víctimes inmolades á Cuba y Filipines y per pedestal, el tracte de París y la Lley de Jurisdiccions.

Aixís s'haurien de fer els monuments. El poble sabria per quin *honor*, els pösen á la vergonya pública.

En la fàbrica «can Buixeda nou», de Sabadell, com á senyal de que s'havia acabat felisment la construcció de la xamaneya, hi posáren al bell cim de la meiteixa una bandera catalana.

¡Quin símbol més hermós! Per la xamaneya hi sor-

tirá l'evaporació d'un fruit de treball; al sortir els espiralls de fum, indicarán qu'en el seu ventre hi germina la vida, elaborantshi'l progrés; descobrirá una activitat precursora d'un demà venturos, ple de joia.....

En els temples del treball es ahont hi escáuen els emblemes patriòtics car s'honran y es veneran.

El dia que la vejessim flotar sobre una plassa de Toros, hem d'esser els primers en arreballarla.

Corre insistentment el rumor, que'l govern acaricia la idea de destituir l'Ajuntament de Barcelona.

Ens plauria que aixís fos, car es veuria fins ahont arriba la voluntat d'un poble, al veure desfeta una de les institucions més populars que ha estat filla de la soberania ciutadana.

Veurem si s'atraveixen.

El *Ejército Espanyol* torna á tenir gana y crida com els lleons del Parch á l'hora que'ls porten menjar.

Recomanem al *Centro Catalán* de Madrid que li posin morrió... y que sobretot s'hi donin pressa ab alló d'estrechar los lazos.

Seria un bon acte inaugural pel castellá *Centro Catalán*.

Els lliberals volen tornar á la vida política. Jo creya que'ls morts no més sortian per Tots-Sants.

La Lliga Nacionalista Catalana, de París anuncia pera l'imes-entrant la publicació d'un periódich, titolat *Pro Catholonia*, quin objecte serà treballar enérgicament en profit de la causa de Catalunya.

De tot cor destijem que *Pro Catholonia*, prosperi y recomanem á nostres llegidors dita publicació que, per la válua dels elements que forman la redacció y'l mérit dels col·laboradors ab que compten, ha de fer molt per nostres ideals.

Llegim y retallem:

«*Se han dado á conocer algunos datos de las cacerías regias últimamente llevadas á cabo.*»

«*En las quince más recientes D. Alfonso mató 1690 perdices y 1476 piezas de distintas clases.*»

¿Y encare dirán els diaris que les coses del Estat van malament?

El Rey d'Espanya's diverteix, y si's diverteix es que tot va com una seda.

No n'hi ha per tant, no, Srs. periodistas; no val á ser pessimista. No ho es pas D. Alfons.

Fassin el favor de llegir:

Madrid, 25. En el «*Circo Parish*» hubo un escándalo tremendo. En la última sección se representa «*Venus Salon*», en la cual bailan la matchicha Elvira Lafon y Pepita Sevilla, dos artistas procesadas por trabajar en «*La diosa del placer*».

Ambas ejecutaron el baile, pero el público, no satisfecho, pidió á Pepita Sevilla que marcara más ciertos movimientos. Pepita se negó, á causa de las prohibiciones que tiene dictadas el gobernador Sr. Vadillo.

El público no hizo caso de las disculpas de la artista y pidió de nuevo con más insistencia que Pepita Sevilla bailase en la forma pedida.

Enfadada la artista por la exigencia, hizo un ademán altamente inconveniente.

Y es clar: va haverhi'l gran escándol, y tot perquè la artista, que no volia marcar más ciertos movimientos, va respondre, segons sembla, ab un gest indecent á les estúpides y indecenes exigencias d'una

colla d'indecents, que no tenian dret á queixarse, ja que no anaven á veure res més, ni pagaven pera veure res més qu'indecencies.

Relacionat ab l'anterior acabo de llegir qu'l marquès del Vadillo, gobernador de Madrid, ha imposat una penyor á l'empresa del *Circo Parish* per l'escándol que va haverhi.

Aquest marquès del Vadillo arribará á president de ministres, per lo menys. Es home de talent. Y si no ho creuen fassin el favor de llegir els meus arguments.

L'empresa porta'ls cartells al govern civil; al govern civil se'ls queden y segurament deuen enterar-sen. El governador no prohibeix la representació de lo que s'anuncia. L'empresa tira'l dret y durant la representació que, en virtut d'ordres del Sr. Vadillo no es tan escandalosa com voldrian uns quants degenerats, aquestos promouen un escándol.

¿Que haurien fet Vs. si haguessin fet de governador?

Posar una multa á l'empresa; veritat?

No? Donchs no'n saben. En Vadillo ho ha fet aixís y es de creure qu'aixó es lo que's deu haver de fer en semblants cassos.

Esperem qu'En Maura'ns farà venir En Vadillo pera feros felissos. O al menys que'l tingui present pera ferlo ministre de Gracia y Justicia.

Ja deuen haver vist els esforços d'En Lerroux pera destruir l'Unió Republicana.

Algú potser se'n extranyará de la conducta del acaparador de la democràcia.

Donchs jo no perquè la qüestió es ferho tot de manera qu'els governs monàrquics puguin anar fent.

Y ja que no ha pogut destruir el catalanisme ni la Solidaritat, are prova de tirar en orri'l partit d'Unió Republicana.

Se coneix qu'es un grrrran revolucionari aquest home.

Jo quan hi penso tot tremolo.

Es molt baix y petit lo que fa'l Sr. Sol y Ortega d'un quant temps á n'aquesta part.

Al Sr. Sol, que es un sol que ja va á la posta, no li regoneixem cap dret per parlar de Catalunya y dels interessos dels catalans, per la senzilla rahó de que quan ha vist insultada la nostra terra per tota mena d'atropells, quan s'ha aprovat la lley de jurisdiccions, quan Barcelona s'ha trobat en ple terrorisme, mer-mant en consecuencia els interessos dels industrials y escampant arreu del mon una trista fama sobre nostra ciutat, el Sr. Sol no ha dit aquesta boca es meua, no ha protestat y ha callat com un mort.

Mes quan ha vist qu'els barcelonins tractavan de defensar-se la seva propia vida, allavors el Sr. Sol surt y protesta de que'ns volgum defensar.

Ben mirat no'ns estranya lo que fa aquest senyor, imbuït el seu cervell per idees velles y rancias que tingueren la seva época de moda cap allá al any 69 del passat sigle.

Han passat els temps dels idols, Sr. Sol. Avuy qu'el poble va tornantse cada jorn més celós y conscient de sos drets no necessita quefes ni patrons aranyas qu'el guihin.

Sr. Sol, á l'hora de la posta no es oportú sortir ab rapapiejerias sino tocar á penediment pel temps mal empleyat durant la fortaleza de la vida.

Y prou per avuy.

D. Antonio Ulled, candidat lerrouxista portat pels seus sentiments democràtics y republicans, comprenent la difícil situació qu'atravessa la classe obrera, avensa diners al 2433 per cent anyal.

Rahó: Benigno Catalá, carrer del Cano, 1, Poble Nou.

Apa, obrers, voteulo per diputat provincial, Es un bon amigo del obrero.

Hi ha hagut qui ha dit que'ls que fem METRALLA, no trayem la cara y que'ns amagavam ab el pseudonim. Aixó ha fet enfadar als jesuites que'ns paguen ab el oro reluciente y'ns han obligat á publicar aquesta metralhada anunciant que METRALLA la fan, entre altres en LLUIS MANAU y AVELLANET, R. FORGA y CLARÁ EN AGUSTI PEDRET y MIRÓ, EN R. TARRÉS y PALLARÉS y EN PELEGRI LLANGORT y MAJORAL, que exerceix de redactor en cap y EN JOAN LLORENS CAUBET que porta la direcció del periódich.

Ab tota franquesa hem de dir que aquí no hi posem tots els noms: ja s'hauran fixat en que dihem *entre altres*.

Ho dihem aixís perquè'ls jesuites també'ns hi blliguen; pero en secret direm que aquestos altres son els mateixos jesuites que molt sovint, pero aixó sí, molt *solapadamente* y *con procedimientos jesuiticos* venen á portarnos original.

En quant al oro reluciente no'ns el porten sino que l'hem d'anar á buscar al antro putrefacto de la reacció.

Sembla que per part d'uns quans regidors lerrouxistes se tracta de convertir el municipi en una casa de caritat.

Aixís ho deyen dos obrers no fa gaires dies y afegian que lo que vol el treballador catalá no es caritat sino treball.

Ho tenen entes els democratas (?) que no mes se recorden dels obrers pera humillarlos y ferlos servir d'instrument electoral?—

Per falta d'espai deixem la correspondencia pel próxim número. Pel mateix motiu no publicuem els articles ja compostos de nostres estimats amichs Jordi Catalá, Torres y Forga y Clará.

Imp. J. Horta. - Barcelona